

Developing Structural Relationship Model for Risky Behaviors Based on Interpersonal Sensitivities with the Mediating Role of Emotional Creativity in Students of Islamic Azad Universities in Isfahan Province

Malihe Yaghobzade¹, Sheida Jabalameli^{2*}, Hamid Kazemi Zahrani³,

Sayed Abbas Haghayegh⁴

1- PhD Student in Psychology, Department of Psychology, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran.

2- Assistant Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Najafabad, Iran.

3- Assistant Professor, Department of Psychology, Payame Noor University of Tehran, Iran.

4- Assistant Professor, Department of Psychology, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran.

Corresponding author: Sheida Jabalameli, Assistant Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Najafabad, Iran.

Email: Jabalameli.Sh@gmail.com

Received: 29 Nov 2021

Accepted: 31 May 2022

Abstract

Introduction: Today, the prevalence of risky behaviors among youths has become one of the most important and widespread concerns of human societies. The aim of this study was to develop a model of the structural relationship of risky behaviors based on interpersonal sensitivities with the mediating role of emotional creativity in students of Islamic Azad Universities of Isfahan Province.

Methods: The present study was conducted by a descriptive-correlation method. The statistical population of the present study included all students studying in the second semester of the academic year 2020-2021 in Islamic Azad universities of Isfahan Province. A total of 384 individuals were selected using random cluster sampling. Data were collected using with demographic questionnaire, "Youth Risk Behavior Survey", "Interpersonal Sensitivity Measure" and "Emotional Creativity Inventory". Content validity was measured by qualitative method and reliability by internal consistency method by calculating Cronbach's alpha coefficient. Data analysis was performed in SPSS. 24 and PLS. 3.

Results: Interpersonal sensitivities were inversely and negatively correlated with emotional creativity ($\beta = -0.60, t = 9.87$). Emotional creativity was inversely and negatively correlated with high-risk behaviors ($\beta = -0.54, t = 4.98$). Interpersonal sensitivities were directly and positively correlated with high-risk behaviors ($\beta = 0.41, t = 5.85$). Finally, the correlation of interpersonal sensitivity with risky behaviors was confirmed by emphasizing the mediating role of emotional creativity ($t = 80.59$). According to the model results, the prediction of students' high-risk behaviors based on interpersonal sensitivity had a favorable fit due to the mediating role of emotional creativity in students.

Conclusions: Students risky behaviors are predicted based on interpersonal sensitivity due to the mediating role of emotional creativity in students. Therefore, it is suggested that by holding workshops and educational programs and producing appropriate content to inform students and their families and university officials to reduce risky behaviors.

Keywords: Risky Behaviors, Interpersonal Sensitivities, Emotional Creativity.

طراحی الگوی روابط ساختاری رفتارهای خطرناک بر اساس حساسیت های بین فردی با نقش میانجی خلاقیت هیجانی در دانشجویان دانشگاه های آزاد اسلامی استان اصفهان

ملیحه یعقوب زاده^۱، شیدا جبل عاملی^{۲*}، حمید کاظمی زهرانی^۳، سیدعباس حقایق^۴

۱- دانشجوی دکتری روانشناسی، گروه روانشناسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.

۲- استادیار، گروه روانشناسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.

۳- استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

۴- استادیار، گروه روانشناسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.

نویسنده مسئول: شیدا جبل عاملی، استادیار، گروه روانشناسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.
ایمیل: Jabalameli.sh@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۳/۱۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۹/۲

چکیده

مقدمه: امروزه شیوع رفتارهای خطرناک در جوانان به یکی از مهمترین و گسترده ترین دل نگرانی های جوامع بشری تبدیل شده است. این پژوهش با هدف طراحی الگوی روابط ساختاری رفتارهای خطرناک بر اساس حساسیت های بین فردی با نقش میانجی خلاقیت هیجانی در دانشجویان دانشگاه های آزاد اسلامی استان اصفهان انجام پذیرفت.

روش کار: پژوهش حاضر به روش توصیفی- همبستگی انجام شد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه دانشجویان مشغول به تحصیل در نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ در دانشگاه های آزاد اسلامی استان اصفهان بود. تعداد ۳۸۴ تن از این افراد با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای انتخاب شدند. داده ها با "پرسشنامه جمعیت شناختی"، "بررسی رفتارهای خطرناک جوانان" (Youth Risk Behavior Survey)، "اندازه حساسیت بین فردی" (Interpersonal Sensitivity Measure) و "سیاهه خلاقیت هیجانی" (Emotional Creativity Inventory) جمع آوری شد. روایی محتوا به روش کیفی و پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ اندازه گیری شد. تحلیل داده ها در نرم افزارهای اس پی اس نسخه ۲۴ و پی ال اس نسخه ۳ انجام شد.

یافته ها: حساسیت های بین فردی با خلاقیت هیجانی همبستگی معکوس و منفی داشت ($t=9/87, \beta=-0/60$). خلاقیت هیجانی با رفتارهای خطرناک همبستگی معکوس و منفی داشت ($t=4/98, \beta=-0/54$). حساسیت های بین فردی با رفتارهای خطرناک همبستگی مستقیم و مثبت داشت ($t=5/85, \beta=0/41$). در نهایت، همبستگی حساسیت بین فردی با رفتارهای خطرناک با تاکید بر نقش میانجی خلاقیت هیجانی تأیید گردید ($t=80/59$). با توجه به نتایج الگو، پیش بینی رفتارهای خطرناک دانشجویان بر اساس حساسیت بین فردی با توجه به نقش واسطه ای خلاقیت هیجانی در دانشجویان از برآزش مطلوب برخوردار بود.

نتیجه گیری: رفتارهای خطرناک دانشجویان بر اساس حساسیت بین فردی با توجه به نقش واسطه ای خلاقیت هیجانی در دانشجویان پیش بینی می شود. لذا پیشنهاد می شود که با برگزاری کارگاه ها و برنامه های آموزشی و تولید محتوای مناسب در زمینه آگاه سازی دانشجویان و خانواده های آن ها و مسئولان دانشگاه ها جهت کاهش رفتارهای پرخطر اقدام شود.

کلیدواژه ها: رفتارهای خطرناک، حساسیت بین فردی، خلاقیت هیجانی.

مقدمه

امروزه بروز رفتارهای خطرناک (risky behaviors) در جوانان به یکی از مهمترین و گسترده ترین دل نگرانی های جوامع بشری تبدیل شده است. مفهوم گسترده رفتارهای خطرناک، سلسله ای از رفتارها را در برمی گیرد که نه تنها برای فرد درگیر در این رفتار و افراد مهم زندگی وی زیان های جدی به بار می آورد، بلکه باعث صدمه غیرعمدی به افراد بی گناه دیگر نیز می شود. رایج ترین رفتارهای خطرناک عبارتند از: مصرف زیاد مشروبات، سوءمصرف مواد مخدر، آمیزش جنسی نایمن، رانندگی بی پروا، ورزش های خطرناک، قماربازی، اعمال بی بند و بار و غیرقانونی [۱]. در جامعه ایرانی سن شروع مصرف مواد مخدر کاهش یافته است و نوجوانان حداقل یک بار در طول عمر خود تجربه مصرف موادی همچون الکل، سیگار و غیره را داشته اند [۲]. Buelow در مطالعه خود دریافت که متداولترین وقوع این رفتارها در محیط دانشگاه است [۳]. به طور خاص شروع رفتارهای خطرناک با سطح پایین تحصیلات و افسردگی مرتبط است [۴].

سبک های ناسازگارانه تنظیم هیجانات و رفتارهایی که منبع هیجانی دارند می تواند پیش بینی کننده مهمی در بروز رفتارهای خطرناک باشند. افرادی که فاقد مهارت های لازم برای کنار آمدن با تجارب هیجانی خود هستند در هنگام مدیریت و کنترل عواطف منفی خود، بیشتر درگیر رفتارهای خطرناک می شوند [۵]. به نظر می رسد، هنگام مبادرت به رفتار خطرناک، احتمالاً به واقعه اصلی که محرک خلق منفی بوده است، پرداخته نمی شود و هنگامی که رفتار خطرناک متوقف می شود، فرد مستعد بازگشت به همان حالت منفی است که تلاش می کرد از آن فرار کند. افرادی که از رفتارهای خطرناک، به منظور کاهش حالت های عاطفی منفی خود استفاده می کنند، مستعد گرفتار شدن در دوری از عاطفه منفی و گرایش به رفتار خطرناک و بالعکس هستند. به خصوص اینکه، رفتارهای خطرناک تبدیل به تقویت کننده های مثبت می شوند که رهایی موقتی از هیجان منفی را به همراه دارد و درنهایت، این احساس آرامش موقتی ممکن است احتمال انجام چنین رفتارهایی را در آینده افزایش دهد [۶]. علل گوناگونی برای بروز رفتارهای پرخطر ارائه شده است [۷].

یکی از عوامل روانشناختی که می تواند به نوعی با رفتارهای خطرناک ارتباط داشته باشد، حساسیت بین فردی

(interpersonal sensitivity) است. بر اساس گفته های You و همکاران حساسیت بین فردی به معنای آگاهی و حساسیت بیش از حد، نسبت به رفتار و احساسات دیگران است که با احساس ناراحتی، رفتارهای اجتنابی، عزت نفس پایین و ترسو بودن در روابط بین فردی مشخص می شود [۸]. حساسیت بین فردی بالا عموماً با مشغولیت ذهنی، گوش به زنگی نسبت به رفتار و خلق اطرافیان و حساسیت نسبت به دریافت انتقاد و طرد در تعاملات اجتماعی همراه است [۹]. حساسیت بین فردی دارای یک ساختار چند بعدی است که شامل آگاهی بین فردی، اضطراب جدایی، کمروئی، عزت نفس شکننده و نیاز به تأیید است [۱۰]. این افراد به دلیل وابستگی به دیگران، تمایل بیش از حد به رفتار و واکنش های دیگران، تمایل به خوشحال نمودن دیگران و تعارض کمتر، عدم توانایی در ایجاد روابط مستحکم و جدی، کمروئی [۱۱]، ارزیابی منفی دیگران از آن ها و خطر پذیری کمتر، روابط اجتماعی سالم در آن ها محدود می شود [۱۲].

نتایج پژوهش احمدی و همکاران نشان داد که دانشجویان با حساسیت بین فردی بالا در مقایسه با دانشجویان با حساسیت بین فردی پایین بیشتر از راهبردهای ناکارآمد تنظیم شناختی هیجان مانند فاجعه سازی، نشخوار فکری، سرزنش خود و دیگران استفاده می کنند [۱۳]. Anli در مطالعات خود به این نتیجه رسید که حساسیت های بین فردی با احساس تعلق داشتن به کلاس، احساس امنیت داشتن در آنجا، پیشرفت تحصیلی و احساس اتحاد در دانش آموزان همبستگی معناداری دارد. بدین معنا که این الگوها با ارتباط با معلم، یادگیری و پیشرفت تحصیلی همبستگی مثبت دارد. دانش آموزان با حساسیت بین فردی بالا ممکن است حس تعلق به کلاس را نداشته باشند، بنابراین، شکست، ناسازگاری، مشکلات ارتباطی و رفتارهای ضد اجتماعی رخ می دهد [۱۴]. مطالعات گسترده نشان داده اند که حساسیت بین فردی بالا با روان رنجورخویی، عزت نفس پائین، شروع و عود افسردگی [۱۵]، ناسازگاری اجتماعی [۱۶] و اعتیاد به اینترنت ارتباط دارد [۱۷].

از عواملی که می تواند در پیشگیری یا کاهش بروز رفتارهای خطرناک نقش بسزایی داشته باشد، خلاقیت هیجانی (emotional creativity) است. طبق نظر Averill & Thomas-Knowles خلاقیت هیجانی به معنای ابراز خود (صداقت)، به روشی جدید (بداعت)، که بر اساس

دانشجویی دوره گذر از نوجوانی به جوانی است و رفتارهای خطرناک در این دوره می تواند در آینده دانشجو تاثیر بگذارد، لذا ضروری است که به عوامل موثر در ایجاد این رفتارها توجه کافی شود، تا بتوان از مشکلات بعدی پیشگیری کرد. مرور مطالعات پیشین نشان می دهد که پژوهش های اندکی ارتباط خلاقیت هیجانی و حساسیت بین فردی را با رفتارهای پرخطر در دانشجویان بررسی کرده اند. همچنین مطالعه ای که به طور مستقیم به نقش واسطه ای خلاقیت هیجانی در ارتباط با حساسیت بین فردی در بروز رفتارهای خطرناک بپردازد انجام نشده است. بنابراین، مطالعه حاضر با هدف طراحی الگوی روابط ساختاری رفتارهای خطرناک براساس حساسیت های بین فردی با نقش میانجی خلاقیت هیجانی در دانشجویان دانشگاه های آزاد اسلامی استان اصفهان انجام شد.

روش کار

پژوهش حاضر به روش توصیفی-همبستگی انجام شد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان مقطع کاردانی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری مشغول به تحصیل دانشگاه های آزاد اسلامی استان اصفهان در نیمسال دوم سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بود. روش نمونه گیری نیز نمونه گیری تصادفی خوشه ای بود. حداقل نمونه لازم در الگوی ساختاری که ۲۰۰ تن می باشد [۲۳]. تعداد نمونه در پژوهش حاضر نیز با در نظر گرفتن احتمال افت نمونه ها ۴۵۰ تن در نظر گرفته شد. روش نمونه گیری به این صورت بود که ابتدا از دانشگاه های آزاد اسلامی منطقه غرب استان اصفهان به صورت تصادفی ساده و به روش قرعه کشی، ۲ دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد و دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمینی شهر انتخاب شدند. سپس از ۵ دانشکده علوم انسانی، حقوق، فنی مهندسی، مهندسی مکانیک و مهندسی عمران در ۲ دانشگاه مذکور، به روش تصادفی ساده و به روش قرعه کشی، ۳ دانشکده علوم انسانی، حقوق، فنی مهندسی انتخاب شد. سپس از بین دانشکده های منتخب (علوم انسانی ۴۰ کلاس، حقوق ۳۰ کلاس، فنی مهندسی ۲۰ کلاس)، بصورت تصادفی ساده و به روش قرعه کشی از دانشکده علوم انسانی ۱۵ کلاس، از دانشکده حقوق ۱۰ کلاس و از دانشکده فنی مهندسی ۵ کلاس انتخاب شد. هر کلاس حدوداً بین ۳۵ تا ۵۰ دانشجو داشت. لیست دانشجویان هر کلاس به همراه شماره دانشجویی آن ها در اختیار پژوهشگر قرار گرفت و

آن خطوط فکری فرد بسط یافته و روابط میان فردی (اثربخشی) او افزایش می یابد. مطابق این تعریف صداقت، بداعت و اثربخشی ۳ عنصر اصلی خلاقیت هیجانی محسوب می شوند. بداعت یعنی توانایی تغییر هیجانات معمول و ایجاد حالات هیجانی جدید که یا برخلاف هنجارها و استاندارد هاست یا ترکیبی جدید از هیجانات متداول فرد است. اصالت به این معنی است که یک پاسخ عاطفی خلاق باید خود فرد را بیان کند، نه اینکه نشان دهد فرد با شرایط هماهنگ است و اثربخشی نیز یعنی پاسخ خلاق باید متناسب با موقعیت بوده یا نتایج مفیدی را برای فرد و گروه به همراه داشته باشد [۱۸]. Avrill معتقد است افراد با خلاقیت هیجانی قادرند موقعیت را به طور صحیح ارزیابی و احساسات خود را ماهرانه بیان کنند [۱۹]. نتایج پژوهش های Gutbezahl و همکاران نشان داد تفاوت های فردی در خلاقیت هیجانی در کلمات و تصاویر آشکار می شود. در مطالعه اول دانشجویانی که خلاقیت هیجانی بالاتری داشتند. داستان هایی درباره رویدادهای چالش برانگیز عاطفی نوشتند و تصاویری از احساسات خاص ترسیم کردند. در مطالعه دوم نیز دانشجویانی که خلاقیت هیجانی بالاتری داشتند، داستانی را درباره یک موقعیت مهم از نظر احساسی تکمیل کردند و ترکیب هایی ساختند که ۳ احساس ناسازگار (شادی، خشم، ناامیدی) را با هم ادغام کردند و در مجموع دانشجویانی که نمره بالاتری در خلاقیت هیجانی داشتند، خلاقیت بیشتری در بیان احساسات به صورت کلامی و غیر کلامی نشان دادند [۲۰].

نتایج پژوهش های خوش ضمیر و همکاران نشان داد دانشجویانی که خلاقیت هیجانی بالاتری دارند، در هنگام مواجهه با موقعیت های پرتنش، طیفی از راهکارهای مقابله ای مانند مهار خود، مسئله گشایی، جستجوی حمایت های لازم اجتماعی، پیدا کردن معنای مثبت در هنگام مواجهه با تنش ها را بکار می برند [۲۱]. کیانی و همکاران در مطالعات خود به این نتیجه رسیدند که مؤلفه های خلاقیت هیجانی در پردازش اطلاعات هیجانی، و ادراک، تعاملات و رویارویی آن ها با فضای آموزشی افراد مؤثر بوده و نمره بالاتر در این مؤلفه ها سبب سازگاری و نمره پایین تر در آن ها سبب افزایش رفتارهای تنش زا و ناسازگارانه می شود [۲۲]. بروز رفتارهای خطرناک در سطح جامعه خصوصاً در میان دانشجویان به دلیل عدم آگاهی کافی نسبت به آن ها بسیار است. با توجه به اینکه دوره

بدین ترتیب از هر کلاس ۱۵ تن به صورت تصادفی ساده و به روش قرعه کشی انتخاب شدند.

تعداد نمونه در این پژوهش ۴۵۰ تن بود که بعد از حذف داده های مخدوش ۳۸۴ پرسشنامه مورد تحلیل قرار گرفت. معیار ورود به پژوهش شامل رضایت برای ورود به پژوهش، سن ۲۵ تا ۳۵ سال و عدم مشارکت در پژوهش دیگر به طور همزمان بود و عدم تمایل به شرکت در پژوهش معیار خروج بود.

جمع آوری داده ها با پرسشنامه های زیر انجام شد.

پرسشنامه مشخصات جمعیت شناختی که جنسیت، تاهل و مقطع تحصیلی را شامل می شد.

«بررسی رفتارهای پرخطر جوانان» (Youth Risk Behavior Survey) توسط معینی در سال ۱۳۹۳ برای سنجش رفتارهای پرخطر جوانان در ایران طراحی شد. [۲۴]. «بررسی رفتارهای پرخطر» دارای ۴۰ عبارت و ۷ مؤلفه شامل رانندگی خطرناک (dangerous driving)، رفتارهای خشونت آمیز (violent behaviors)، تمایل و اقدام به خودکشی (suicidal ideation and attempt)، مصرف سیگار و قلیان (smoking and hookah)، مصرف الکل و مواد مخدر (drug use)، رفتار جنسی (sexual behavior) و رفتارهای مرتبط با فضای مجازی (cyberspace related behaviors) است. مؤلفه رانندگی خطرناک دارای ۵ عبارت ۴،۳،۲،۱ و ۵، مؤلفه رفتارهای خشونت آمیز دارای ۵ عبارت ۴،۳،۲،۱ و ۵، مؤلفه تمایل و اقدام به خودکشی دارای ۵ عبارت ۴،۳،۲،۱ و ۵، مؤلفه مصرف سیگار و قلیان دارای ۵ عبارت ۴،۳،۲،۱ و ۵، مؤلفه مصرف الکل و مواد مخدر دارای ۷ عبارت ۶،۵،۴،۳،۲،۱ و ۷، مؤلفه رفتار جنسی دارای ۷ عبارت ۶،۵،۴،۳،۲،۱ و ۷، رفتارهای مرتبط با فضای مجازی ۶ عبارت ۶،۵،۴،۳،۲،۱ را می سنجد. شیوه نمره گذاری آن بر اساس طیف لیکرت ۴ درجه ای (۰=هرگز ۱=یک یا دو بار ۲=بعضی اوقات ۳=بیشتر اوقات) است. دامنه نمره کل رفتارهای پرخطر بین ۴۰ تا ۱۲۰ بوده که نمره بالاتر نشان دهنده گرایش فرد به انجام رفتارهای پرخطر است. مطالعه خارجی مرتبط که از این ابزار استفاده کرده باشد، یافت نشد.

احمدی و همکاران ابزار «بررسی رفتارهای پرخطر جوانان» را بر روی ۶۰۰ تن از جوانان ۱۵-۲۹ ساله شهر شیراز در مناطق ۱۰ گانه شهر شیراز در سال ۱۳۹۳ را در مطالعه خود اجرا نمودند. روایی محتوا از نوع صوری توسط ۵ تن از مدرسین جامعه شناسی بررسی و تأیید شد. پایایی

به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی نمونه فوق برای مؤلفه مصرف سیگار و قلیان ۰/۷۶، برای مؤلفه رفتار خشونت آمیز ۰/۷۱، برای مؤلفه رانندگی خطرناک ۰/۷۰، برای مؤلفه رفتارهای جنسی ۰/۷۴، برای مؤلفه مصرف الکل و مواد مخدر ۰/۷۷، برای مؤلفه رفتارهای فضای مجازی ۰/۷۷ و برای مؤلفه تمایل و اقدام به خودکشی ۰/۸۴ و برای مقیاس کلی پرسشنامه رفتارهای پرخطر ۰/۹۱ به دست آمده است [۲۴]. در پژوهش عباسی و همکاران روایی محتوا به روش کیفی «رفتارهای پرخطر» را بر اساس نظر ۵ تن از مدرسین جامعه شناسی دانشگاه شیراز بررسی و مورد تأیید قرار گرفت. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی ۴۰۰ تن از دانشجویان مقطع کارشناسی، ارشد و دکتری دانشگاه شیراز بر روی نمونه فوق ۰/۸۸ بدست آمد [۲۵].

«اندازه حساسیت بین فردی» (Interpersonal Sensitivity Measure) توسط Boyce & Parker در سال ۱۹۸۹ در استرالیا و نیوزلند طراحی شده است [۱۰]. ابزار دارای ۳۶ عبارت و ۵ مؤلفه آگاهی بین فردی (interpersonal awareness) دارای ۷ عبارت شامل ۲، ۴، ۱۰، ۲۳، ۲۸، ۳۰ و ۳۶، نیاز به تأیید (need for approval) دارای ۸ عبارت شامل ۶، ۸، ۱۱، ۱۳، ۱۶، ۱۸، ۲۰ و ۳۴، اضطراب جدایی (separation anxiety) دارای ۸ عبارت شامل ۱، ۱۲، ۱۵، ۱۷، ۱۹، ۲۵، ۲۶، ۲۹، ترسو بودن (timidity) دارای ۸ عبارت شامل ۳، ۷، ۹، ۱۴، ۲۱، ۲۲، ۳۲ و ۳۳ و خود درونی شکننده (fragile inner-self) دارای ۵ عبارت شامل ۵، ۲۴، ۲۷، ۳۱ و ۳۵ است شیوه نمره گذاری آن بر اساس طیف لیکرت ۴ درجه ای است (۴=کاملاً موافقم ۳=تا حدودی موافقم ۲=تا حدودی مخالفم ۱=کاملاً مخالفم). دامنه نمره کل حساسیت بین فردی بین ۳۶ تا ۱۴۴ می باشد. نمره بین ۳۶ تا ۶۶ نشان دهنده حساسیت بین فردی پایین، ۶۷ تا ۹۶ نشان دهنده حساسیت بین فردی متوسط و نمره ۹۷ تا ۱۴۴ نشان دهنده نمره بالای فرد در حساسیت بین فردی می باشد.

Boyce & Parker در مطالعه خود ابزار «اندازه حساسیت بین فردی» را بر روی ۲۶۵ شرکت کننده در مطب عمومی غیرروانپزشکی، ۸۱ دانشجوی پرستاری و مددکاری اجتماعی، ۳۰ دانشجوی پزشکی، و ۱۲۲ تن از بیماران بستری و سرپایی مبتلا به افسردگی را در استرالیا و نیوزلند اجرا نمود. روایی ملاکی به روش روایی همزمان ابزار را با «قضاوت بالینی از حساسیت بین فردی» (Clinical Judgment of)

همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی نمونه فوق، برای مؤلفه آگاهی بین فردی ۰/۷۰، برای مؤلفه نیاز به تأیید ۰/۵۱، برای مؤلفه اضطراب جدایی ۰/۵۸، برای مؤلفه ترسو بودن ۰/۵۸ و برای مؤلفه خود درونی شکننده ۰/۷۰ و برای نمره کل ۰/۸۶ به دست آوردند [۲۷]. وجودی و همکاران در پژوهش خود روایی «اندازه حساسیت بین فردی» را بررسی نکردند. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ بر روی ۳۰ تن از افراد وابسته به مواد مراکز ترک اعتیاد و ۳۰ تن افراد عادی شهر تبریز در دامنه سنی ۴۵ - ۱۸ سال، در شهر تبریز ۰/۸۱ گزارش کردند [۲۸].

«سیاهه خلاقیت هیجانی» (Emotional Creativity Inventory) توسط Thomas در سال ۱۹۸۹ در لندن طراحی شده و طی سال های ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۹ توسط Avril و همکاران مورد تجدید نظر و نسخه نهایی آن در سال ۱۹۹۹ به اجرا در آمد [۲۹]. «سیاهه خلاقیت هیجانی» دارای ۳۰ عبارت که شامل ۳ مولفه که شامل نوآوری (novelty) دارای ۱۴ عبارت شامل ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، آمادگی (preparedness)، دارای ۷ عبارت شامل ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱ و اثربخشی/اصالت (authenticity / effectiveness) دارای ۹ عبارت شامل ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۷ است. ۲ عبارت ۲۰ و ۱۱ از ۳۰ عبارت به طور معکوس نمره گذاری می شود. شیوه نمره گذاری آن به صورت طیف لیکرت است و پاسخ ها به صورت ۵ گزینه ای می باشد که در آن ها گزینه کاملاً مخالفم نمره ۱ و گزینه کاملاً موافقم نمره ۵ می باشد. کمترین نمره ۳۰ و بیشترین نمره کل ۱۵۰ می باشد. اگر نمره بین ۳۰ تا ۵۰ باشد میزان خلاقیت هیجانی پائین می باشد، اگر نمره بین ۵۱ تا ۱۰۰ باشد، میزان خلاقیت هیجانی متوسط می باشد و نمره ۱۰۱ به بالا، میزان خلاقیت هیجانی بالا را نشان می دهد.

Avril در پژوهشی بر روی نمونه ای از ۴۸۹ شرکت کننده که ۱۵۳ تن از آن ها مرد و ۳۳۱ تن زن و (۵ تن گزارش نشده) در مقطع کارشناسی از دانشگاه Massachusetts Amherst با محدوده سنی ۱۷ تا ۵۳ جهت تعیین روایی سازه «سیاهه خلاقیت هیجانی»، از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده نمود و نتایج ۳ مولفه را نشان داد. پایایی به روش همسانی درونی در نمونه فوق با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای مؤلفه آمادگی ۰/۸۲، برای مؤلفه اثربخشی/

Interpersonal Sensitivity) برابر ۰/۷۲ گزارش کردند که نشانگر روایی همزمان بالای این پرسشنامه است. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی نمونه فوق، ۰/۷۶ برای مؤلفه آگاهی بین فردی، ۰/۵۵ برای مؤلفه نیاز به تأیید، ۰/۶۷ برای مؤلفه اضطراب جدایی، ۰/۶۳ برای مؤلفه ترسو بودن و ۰/۵۹ برای مؤلفه خود درونی شکننده و ۰/۸۶ برای کل مقیاس به دست آوردند [۱۰].

Dogan & Sapmaz «اندازه حساسیت بین فردی» را بر روی ۵۳۰ تن (۳۲۲ دختر و ۱۹۰ پسر) ازدانشجویان مقطع کارشناسی ترکیه اجرا نمود. روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی بررسی شد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که ساختار عامل اصلی حساسیت بین فردی با داده های قبلی مطابقت ندارد. همچنین نتایج تحلیل عاملی اکتشافی، ساختار ۳ عاملی جدیدی را برای حساسیت بین فردی نشان داد. اولین عامل نگرانی و وابستگی بین فردی (interpersonal worry and dependency) (دومین عامل عزت نفس پائین) (low self-esteem) و سومین عامل رفتار بین فردی بی ادعا (unassertive interpersonal behavior) می باشد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی نمونه فوق برای مؤلفه نگرانی و وابستگی بین فردی ۰/۸۴، برای مؤلفه عزت نفس پائین ۰/۶۴ و برای مؤلفه رفتار بین فردی بی ادعا ۰/۷۳ و کل مقیاس ۰/۸۱ محاسبه گردید [۲۶].

در ایران محمدیان و همکاران، «اندازه حساسیت بین فردی» را بر روی ۳۵۷ تن از دانشجویان غیر بالینی علوم پزشکی دانشگاه اصفهان انجام داد [۲۷]. نتایج روایی سازه به روش تحلیل عاملی تأییدی ۵ مولفه اصلی را نشان داد. همچنین روائی سازه به روش روایی همگرا در نمونه فوق با «سیاهه افسردگی» (Depression Inventory)، با «مقیاس اضطراب اجتماعی» (Social Anxiety Scale) و «سبک دلبستگی مضطرب دوسوگرا» (Anxious-Ambivalent Attachment Style) در محدوده (۰/۲۹ تا ۰/۴۰) گزارش کردند که نشان دهنده همبستگی مثبت و معنادار است. روائی سازه به روش روایی واگرا در نمونه فوق با «مقیاس مطلوبیت اجتماعی و ایمن و وابسته» (Social Desirability Scale and Secure and Dependent) (در محدوده (۰/۱۰- تا ۰/۲۴-) گزارش کردند که نشان دهنده همبستگی منفی است. ثبات به روش بازآزمایی در فاصله زمانی ۲ هفته بر روی ۳۰ تن از نمونه فوق با ضریب ۰/۸۱ گزارش شد. پایایی به روش

جمع آوری داده ها به این صورت بود که بعد از اخذ مجوز انجام پژوهش در نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ از معاونت پژوهشی دانشگاه های آزاد اسلامی (واحد نجف آباد، واحد خمینی شهر)، در دی ماه ۱۳۹۹ با هماهنگی با مدرسین دانشگاه های آزاد اسلامی (واحد نجف آباد، واحد خمینی شهر)، هدف مطالعه برای دانشجویان بیان و سپس فایل پرسشنامه که در پرس لاین ایجاد شده بود در فضای مجازی در اختیار دانشجو قرار گرفت. سپس پاسخ های دانشجویان همراه با تصویر کارت دانشجویی به ایمیل نویسنده اول مقاله ارسال شد. کلیه ملاحظات اخلاقی مانند توضیح اهداف پژوهش، محرمانه ماندن اطلاعات شرکت کنندگان و رضایت برای ورود به مطالعه رعایت گردید. برای آزمون الگو از معادلات ساختاری استفاده شد. الگوی معادلات ساختاری روش آماری قدرت مندی است که الگوی اندازه گیری و الگوی ساختاری را با یک آزمون آماری همزمان ترکیب می کند [۳۳]. بدین منظور، نرم افزارهای اس پی اس اس نسخه ۲۴ و اسمارت پی ال اس نسخه ۳ مورد استفاده قرار گرفت.

یافته ها

از مجموع ۳۸۴ تن از شرکت کنندگان تعداد ۷۶ تن (۱۹/۸ درصد) مرد و ۳۰۶ تن (۷۷/۹ درصد) زن شرکت داشتند. تعداد ۲ تن (۵/۰ درصد) از شرکت کنندگان جنسیت خود را مشخص ننمودند تعداد ۱۹۲ تن (۵۰ درصد) آن ها مجرد، ۱۸۱ تن (۴۷/۱ درصد) متاهل و ۹ تن (۲/۳ درصد) مطلقه بودند. و تعداد ۲ تن (۵/۰ درصد) از شرکت کنندگان وضعیت تاهل خود را مشخص ننمودند. از لحاظ مقطع تحصیلی تعداد ۹۴ تن کاردانی (۲۴/۵ درصد)، تعداد ۲۱۵ تن کارشناسی (۵۶ درصد)، تعداد ۵۵ تن کارشناسی ارشد (۱۴/۳ درصد)، تعداد ۱۸ تن (۴/۷ درصد) دکتری تحصیل می کردند. و تعداد ۲ تن (۵/۰ درصد) از شرکت کنندگان وضعیت تحصیلی خود را مشخص ننمودند.

متغیر حساسیت های بین فردی با میانگین ۷۸/۱۲ و انحراف معیار ۶/۳۱، متغیر خلاقیت هیجانی با میانگین ۱۰۳/۴۲ و انحراف معیار ۱۵/۴۴ و متغیر رفتارهای پر خطر با میانگین ۱۴/۸۹ و انحراف معیار ۱۱/۷۲ بدست آمده است.

اصالت ۰/۸۳ و برای مؤلفه نوآوری ۰/۸۴ و برای نمره کل ۰/۹۰ به دست آورد [۲۹]. همچنین Ogiol و همکاران به منظور تعیین روایی سازه «سیاهه خلاقیت هیجانی» بر روی ۴۲۸ تن از دانشجویان شیلی با محدوده سنی ۱۸ تا ۴۵ سال از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده نمودند. نتایج دامنه بار عاملی ۳ مولفه را نشان داد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی نمونه فوق محاسبه و برای مولفه های آمادگی ۰/۸۰، برای مولفه نوآوری ۰/۸۴، برای مولفه اثربخشی / اصالت ۰/۸۸ و برای نمره کل ۰/۸۵ بدست آمد [۳۰].

ثابت در پژوهشی بر روی ۳۰۰ تن (۱۹۸ دختر و ۲۰۰ پسر) از دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن روایی سازه به روش روایی همگرا «سیاهه خلاقیت هیجانی» را با «آزمون های تورنس تفکر خلاق» (Torrance Tests of Creative Thinking) ۰/۷۴ گزارش کردند. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی نمونه فوق، ۰/۸۳ بدست آمد [۳۱]. همچنین قدیری نژادیان و همکاران در پژوهشی بر روی ۶۵۰ تن از دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه تربیت معلم تهران در محدوده سنی ۱۸ تا ۴۲ سال برای تعیین روایی سازه «سیاهه خلاقیت هیجانی» از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده نمود. نتایج نشان داد که ساختار ۳ عاملی شامل مولفه آمادگی، مولفه نوآوری و مولفه اثربخشی / اصالت را نشان داد. پایایی بررسی نشده است [۳۲].

در پژوهش حاضر روایی محتوا «رفتارهای پرخطر جوانان»، «اندازه حساسیت بین فردی» و «سیاهه خلاقیت هیجانی» به روش کیفی انجام شد. روایی این ابزارها با مشورت و اظهار نظر ۱۰ تن از مدرسین رشته روانشناسی شاغل در دانشگاه های آزاد اسلامی (واحد نجف آباد، واحد خمینی شهر) بررسی شد و مورد تأیید قرار گرفت. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی ۳۸۴ تن از دانشجویان رشته های علوم انسانی، حقوق، فنی مهندسی دانشگاه های آزاد اسلامی (واحد نجف آباد، واحد خمینی شهر) انجام شد. ضرایب آلفا کرونباخ به ترتیب برای «سیاهه خلاقیت هیجانی»، «اندازه حساسیت بین فردی» و «رفتار های پرخطر جوانان» ۰/۸۸، ۰/۷۶ و ۰/۷۹ برآورد شدند.

جدول ۱: شاخص‌های بررسی پایایی متغیرهای پژوهش

متغیرها	میانگین واریانس استخراج شده	پایایی ترکیبی	آلفا کرونباخ	ضریب تعیین	عبارت‌ها	بار عاملی	ارزش t
حساسیت‌های بین فردی	۰/۵۲	۰/۷۹	۰/۷۶	-	آگاهی بین فردی	۰/۵۲	۴/۶۵
					نیاز به تایید	۰/۶۴	۷/۷۰
					اضطراب جدایی	۰/۷۲	۱۳/۳۳
					کمروبی	۰/۷۰	۸/۰۱
					خود درونی‌شکننده	۰/۶۷	۷/۴۸
خلاقیت هیجانی	۰/۷۳	۰/۹۲	۰/۸۸	۰/۳۶	آمادگی	۰/۷۸	۲۰/۲۷
					نوآوری	۰/۷۹	۱۶/۱
					اثربخشی / اصالت	۰/۹۲	۶۰/۵۱
					رانندگی خطرناک	۰/۴۸	۲/۹۸
					رفتار خشونت آمیز	۰/۴۳	۳/۵۰
رفتارهای پر خطر	۰/۵۲	۰/۷۱	۰/۷۹	۰/۷۳	تمایل و اقدام به خودکشی	۰/۴۴	۲/۹۹
					مصرف سیگار و قلیان	۰/۵۶	۳/۰۴
					مصرف الکل و مواد مخدر	۰/۶۳	۴/۴۱
					رفتارهای جنسی	۰/۴۳	۲/۹۸
					رفتارهای فضای مجازی	۰/۹۰	۱۵/۵۰

از برآزش الگوی اندازه‌گیری و سازگاری درونی ابزار اندازه‌گیری می‌باشد. مقدار شاخص ضریب تعیین بدست آمده برای خلاقیت هیجانی (۰/۳۶) و رفتارهای پرخطر (۰/۷۳) می‌باشد که ملاک پذیرش ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ به ترتیب ضعیف، متوسط و قوی می‌باشد. با توجه به ضریب تعیین بدست آمده مشاهده می‌شود این معیار از برآزش قوی برخوردار است. بررسی بار عاملی برای متغیرها نشان داد که میزان بار عاملی عبارت‌ها برای حساسیت بین فردی بین ۰/۵۲ تا ۰/۷۲، برای خلاقیت هیجانی بین ۰/۷۸ تا ۰/۹۲ و برای رفتار پرخطر بین ۰/۴۳ تا ۰/۹۰ که حاکی از مطلوب بودن بارهای عاملی است. همچنین، آماره تی برای تمام سوالات پرسشنامه خارج از بازه $\pm 1/96$ است که حاکی از معنادار بودن آن‌ها می‌باشد [۳۴]. با توجه به نتایج متغیرها و نشانگرهای آن‌ها از پایایی قابل قبولی برای استفاده در مطالعه برخوردار هستند.

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود میانگین واریانس استخراج شده (Average Variance Extracted) برای متغیرهای حساسیت بین فردی، خلاقیت هیجانی و رفتارهای پرخطر به ترتیب ۰/۵۲، ۰/۷۳ و ۰/۵۲ بدست آمده است که بالاتر از ۰/۵ برای این ملاک قابل قبول و نشان از روایی همگرا در پژوهش می‌باشد. همچنین شاخص ضریب دیلون - گلدشتاین یا پایایی ترکیبی (composite reliability) جهت بررسی پایایی ترکیبی ابزارها استفاده شده است. مقادیر به دست آمده برای این شاخص برای متغیرهای حساسیت بین فردی، خلاقیت هیجانی و رفتارهای پرخطر ۰/۷۹، ۰/۹۲ و ۰/۷۱ بدست آمده است که بالاتر از ۰/۷۰ برای این ملاک قابل قبول و نشان از پایایی قابل قبول متغیرها می‌باشد. مقادیر آلفای کرونباخ برای متغیرهای حساسیت بین فردی، خلاقیت هیجانی و رفتارهای پرخطر به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۸۸ و ۰/۷۹ بدست آمده است که بالاتر از ۰/۷۰ نشان

جدول ۲: ماتریس روایی سازه به روش رولبی و اگر با روش Larcker&Fornell

متغیرها	۱	۲	۳
حساسیت‌های بین فردی	۰/۶۵		
خلاقیت هیجانی	۰/۶۰	۰/۷۰	
رفتارهای پر خطر	۰/۷۴	۰/۷۹	۰/۸۶

چندر میانگین واریانس استخراج شده (The root mean of the extracted variance)

به نتایج جدول ۲ می‌توان چنین بیان کرد که سازه‌های مورد بررسی در مطالعه حاضر از روایی واگرا خوبی برخوردار می‌باشند.

برای این که یک سازه از روایی تشخیصی یا روایی واگرا (روش Fornell&Larcker) قابل قبولی برخوردار باشد جذر میانگین واریانس استخراج شده یک سازه باید بیشتر از همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر باشد [۳۴]. با توجه

جدول ۳: نتایج بررسی شاخص اعتبار اشتراک متغیرهای پژوهش

متغیرها	آماره	مجموع مجذورات مشاهدات	مجموع مجذورات خطاهای پیش بینی	اعتبار اشتراک
حساسیت های بین فردی	۵۰۰	۴۱۸/۰۴۲	۰/۱۶۴	
خلاقیت هیجانی	۴۰۰	۱۸۹/۵۵۱	۰/۵۲۶	
رفتارهای پر خطر	۷۰۰	۶۳۷/۲۳۳	۰/۰۹۰	

مجموع مجذورات مشاهدات برای متغیر مکنون (SSO) (The sum of the squares of the observations for the latent variable) مجموع مجذورات خطاهای پیش بینی برای متغیر مکنون (SSE) (The sum of the squares of the predicted errors for the latent variable) (variable)

شاخص بررسی اعتبار اشتراک (construct cross validated communality) $(1-SSE/SSO)$.

همچنین در الگوی معادلات ساختاری به روش پی. ال. اس. برای بررسی کیفیت یا برازش الگو اندازه‌گیری یا به عبارتی ابزارهای اندازه‌گیری، شاخص بررسی اعتبار اشتراک (construct cross validated communality) در نظر گرفته می‌شود. برای بررسی این شاخص، مجموع مجذورات مشاهدات (total views roots) برای هر بلوک متغیر مکنون و مجموع مجذورات خطاهای پیش بینی

همچنین در الگوی معادلات ساختاری به روش پی. ال. اس. برای بررسی کیفیت یا برازش الگو اندازه‌گیری یا به عبارتی ابزارهای اندازه‌گیری، شاخص بررسی اعتبار اشتراک (construct cross validated communality) در نظر گرفته می‌شود. برای بررسی این شاخص، مجموع مجذورات مشاهدات (total views roots) برای هر بلوک متغیر مکنون و مجموع مجذورات خطاهای پیش بینی

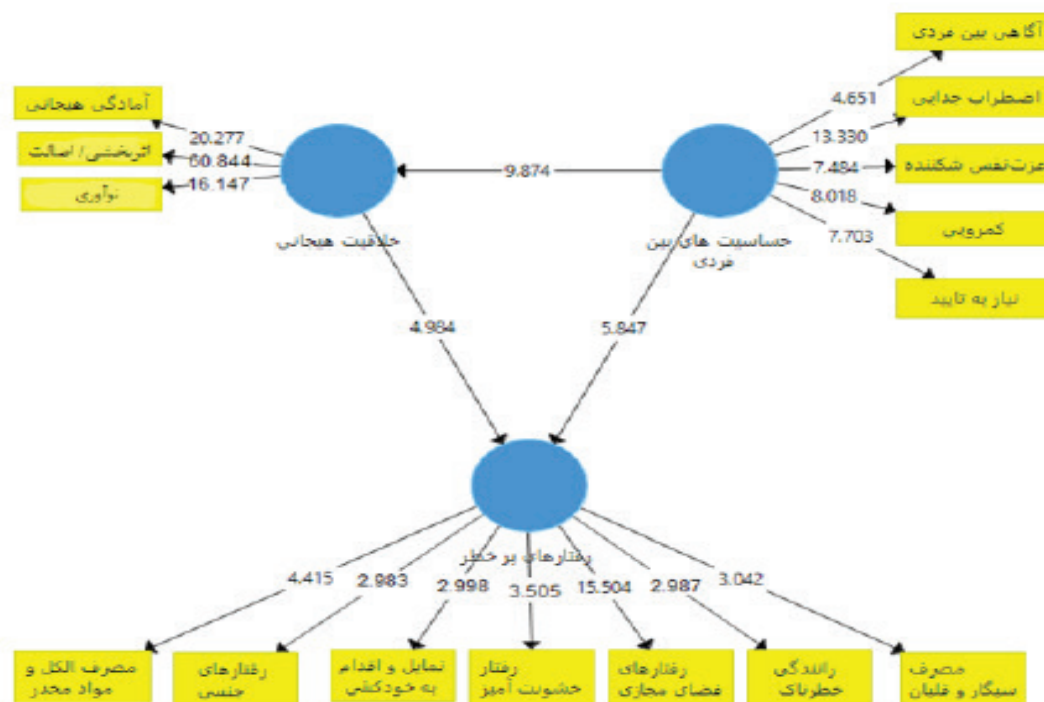

شکل ۱: الگو در حالت تخمین ضرایب استاندارد

ملیحه یعقوب زاده و همکاران

میزان ۰/۵۴ از تغییرات رفتارهای پرخطر را تبیین کرد. ضریب استاندارد شده مسیر میان حساسیت های بین فردی و خلاقیت هیجانی بیانگر این مطلب است که حساسیت های بین فردی به میزان ۰/۶۰ از تغییرات خلاقیت هیجانی را تبیین کرد.

با توجه به شکل ۱، ضریب استاندارد شده مسیر میان حساسیت های بین فردی و رفتارهای پرخطر بیانگر این مطلب است که حساسیت های بین فردی به میزان ۰/۴۱ از تغییرات رفتارهای پرخطر را تبیین کرد. ضریب استاندارد شده مسیر میان خلاقیت هیجانی و رفتارهای پرخطر بیانگر این مطلب است که خلاقیت هیجانی به

شکل ۲: الگوی برآورد آماره t در پژوهش

با سطح اطمینان ۰/۹۵ معنادار هستند. به منظور بررسی و آزمون این فرضیه پژوهش که دارای متغیر میانجی می باشد از آزمون Sobel استفاده شد. در آزمون Sobel، یک مقدار Z-value از طریق فرمول زیر بدست می آید که در صورت بیشتر شدن این مقدار از ۱/۹۶ می توان در سطح ۹۵ درصد معنادار بودن تاثیر میانجی یک متغیر را تایید نمود.

$$Z - Value = \frac{a * b}{\sqrt{(b^2 * s_a^2) + (a^2 * s_b^2) + (s_a^2 * s_b^2)}}$$

- a: مقدار ضریب مسیر میان متغیر مستقل و میانجی
- b: مقدار ضریب مسیر میان متغیر میانجی و وابسته
- s_a: خطای استاندارد مربوط به مسیر میان متغیر مستقل و میانجی
- s_b: خطای استاندارد مربوط به مسیر میان متغیر میانجی و وابسته

مطابق با شکل ۲ و براساس نتایج، حساسیت های بین فردی با خلاقیت هیجانی همبستگی معکوس و منفی داشت (t=۹/۸۷۴، β=-۰/۶۰)، خلاقیت هیجانی با رفتارهای پرخطر همبستگی معکوس و منفی داشت (t=۴/۹۸۴، β=-۰/۵۴)، حساسیت های بین فردی با رفتارهای پرخطر همبستگی مستقیم و مثبت داشت (t=۵/۸۴۷، β=۰/۴۱) و در نهایت، همبستگی حساسیت بین فردی با رفتارهای پرخطر با تاکید بر نقش میانجی خلاقیت هیجانی تأیید گردید (t=۸۰/۵۹۵) تمامی ضرایب عبارت ها از ۱/۹۶ بیشتر هستند و به این معناست که روابط مولفه ها با عبارت ها معنادار با سطح اطمینان ۰/۹۵ است. و تمام روابط بین مولفه ها بالاتر از ۱/۹۶ هستند. الگوی پیش بینی رفتارهای پرخطر دانشجویان براساس حساسیت های بین فردی، و نقش میانجی خلاقیت هیجانی در دانشجویان از برآزش مطلوب برخوردار است. که می توان عنوان کرد

نتایج حاصل از آزمون فرضیه به شرح زیر است.

$$z - \text{value} = \frac{(-0.597) * -0.540}{\sqrt{-0.540^2 * 0.060^2 + \sqrt{(-0.597^2 * 0.108^2) + \sqrt{(0.060^2 * 0.108^2)}}}} = 80.595$$

میزان آسیب پذیری دانشجویان را برای پاسخگویی منفی به عوامل تنش زای زندگی افزایش می دهد و به عنوان پایه ای برای الگوی تعاملات اجتماعی منفی و گرایش به رفتارهای پرخطر محسوب می شود. همچنین سرکوبگری هیجانی، مشکلات بین فردی و طرد تعیین کننده های مهم در بروز رفتارهای پرخطر هستند. ضمن اینکه نتایج پژوهش حاضر گویای آن بود که حساسیت بین فردی با رفتارهای خطرناک همبستگی مستقیم و مثبت داشت. بدین معنا که با افزایش حساسیت بین فردی در تعاملات بین فردی، رفتارهای خطرناک افزایش می یابد.

همچنین نتایج مطالعه حاضر نشان داد خلاقیت هیجانی با رفتارهای خطرناک همبستگی معکوس و منفی داشت. طبق نظر Avreill افرادی که خلاقیت هیجانی بالاتری دارند تمایل به تفکر و مراقبت از احساسات خود و دیگران، درک و یادگیری آن ها و دستیابی به رشد عاطفی دارند. آن ها در پاسخ های خود خلاق هستند و دارای مهارت بیان ماهرانه و صادقانه احساسات و پاسخ های آن ها اصیل و مطابق با ارزش های فرد است [۲۹]. Gutbezahl & Averill مطالعات خود به این نتیجه رسیدند که هر چه نمره فرد در خلاقیت هیجانی بالاتر باشد، قادر هستند در داستان های خود هیجانات متناقض (مهربانی، تنفر، سردرگمی) را با هم ترکیب کنند و راه حل های خلاقانه تری برای تعارضاتی ارائه دهند، که در ظاهر حل نشدنی هستند [۲۰]. همچنین طبق پژوهش های خوش ضمیر و همکاران، دانشجویانی که خلاقیت هیجانی بالاتری دارند، در هنگام مواجهه با موقعیت های پرتنش، طیفی از راهکارهای مقابله ای (مهار خود، مسئله گشایی، جستجوی حمایت های لازم اجتماعی، پیدا کردن معنای مثبت در هنگام مواجهه با تنش ها) را بکار می برند [۲۱]. بنابراین با افزایش خلاقیت هیجانی در تعاملات بین فردی، رفتارهای خطرناک کاهش می یابد. همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که حساسیت بین فردی با خلاقیت هیجانی همبستگی معکوس و منفی داشت و خلاقیت هیجانی می تواند نقشی میانجی بر حساسیت

با عنایت به میزان z-value بدست آمده ۸۰/۵۹۵، که بزرگ تر از ۱/۹۶ می باشد از این رو، الگوی پیش بینی رفتارهای پرخطر دانشجویان براساس حساسیت های بین فردی با توجه به نقش واسطه ای خلاقیت هیجانی در دانشجویان از برآزش مطلوب برخوردار است؛ و این فرضیه مورد تایید قرار می گیرد.

بحث

پژوهش حاضر با هدف تعیین الگوی روابط ساختاری رفتارهای خطرناک براساس حساسیت های بین فردی با نقش میانجی خلاقیت هیجانی در دانشجویان دانشگاه های آزاد اسلامی استان اصفهان (واحد خمینی شهر و واحد نجف آباد) انجام گرفت. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که حساسیت بین فردی با رفتارهای خطرناک همبستگی مستقیم و مثبت داشت. این نتایج با پژوهش های Lin و همکاران [۳۵]، Velotti و همکاران [۳۶]، Jiang و همکاران [۳۷]، Hopwood و همکاران [۳۸]، Anli [۱۴]، Harb و همکاران [۱۱]، Butler و همکاران [۳۹]، Otani و همکاران [۴۰]، Vidyandhi و همکاران [۴۱] وجودی و همکاران [۲۸]، زارع و همکاران [۴۲]، حشمتی و همکاران [۴۳]، ولی زاده و همکاران [۴۴]، همخوان است. در تبیین این یافته می توان گفت، دانشجویانی که قادر به ابراز خودشان نیستند و در روابط بین فردی نسبت به رفتار و احساسات دیگران حساسیت بیش از اندازه به خرج می دهند، و عزت نفس پائین دارند، از راهبردهای مقابله باشرم درونی همچون سرکوب گری عاطفی، ارزیابی مکرر عاطفی، اجساس گناه، پریشانی روانشناختی و خصومت بیشتر استفاده می کنند و ضمنا به دلیل همراهی حساسیت بین فردی با ویژگی هایی همچون تنهایی، اختلال در عملکرد بین فردی، احساس عدم امنیت، اختلالات اضطرابی، احساس عدم شایستگی، الگوهای کاری منفی از خود و دیگران، وابستگی های بین فردی، نگرش های ناکارآمد و نگرانی های مکرر، بزهکاری، تخیلات پارانوئید و عملکرد تحصیلی پایین،

از رفتارهای خطرناک، نقش میانجی را داشت. لذا پیشنهاد می شود که کارگاه های آموزشی در مورد خلاقیت هیجانی، حساسیت بین فردی و رفتارهای خطرناک در دانشگاه ها برای دانشجویان برگزار نمایند. کنترل همه متغیرهای مداخله کننده در موقعیت پژوهش مانند اعتیاد والدین، طلاق و ناسازگاری والدین و اشتغال والدین از محدودیت های ممکن در نتایج مطالعه حاضر می باشد. بعلاوه، با توجه به اینکه این مطالعه بر روی دانشجویان دانشگاه های آزاد اسلامی (واحد خمینی شهر و واحد نجف آباد) انجام شده است بنابراین، تعمیم آن به دانشجویان سایر شهرها نیز باید با احتیاط صورت بگیرد.

سیاسگزار

مقاله حاضر حاصل بخشی از رساله دکتری تخصصی رشته روانشناسی دانشجو ملیحه یعقوب زاده با راهنمایی خانم دکتر شیدا جبل عاملی مصوب دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد و با شماره ۱۸۳۱۴۶ در تاریخ ۱۳۹۹/۶/۳۰ با کد اخلاق به شماره IR.IAU.NAJAFABAD.REC.1400.096 می باشد. بدین وسیله از دانشجویان محترمی که بدون حضور آن ها، پژوهش حاضر غیر ممکن بود و نیز از کلیه کسانی که در اجرای این پژوهش صمیمانه یاری کردند، تقدیر و تشکر می گردد.

تضاد منافع

نویسندگان مقاله حاضر هیچ گونه تضاد منافی گزارش نکردند.

References

1. Boyer TYW. [The development of risk-taking: A multi-perspective Review]. Journal Elsevier. 2006; 26 (3): 291-345. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2006.05.002>
2. Golmakani N, Hashemi Asl BM, Sajadi SA, Ebrahimzadeh S. The relationship between happiness during pregnancy, and labor pain coping behaviors. Evidence Based Care. 2012; 2(2):85-93.
3. Buelow MT. The Influence of cognitive, personality and social variables: predicting changes in risky behaviors over a two-year interval. Dissertations. Master's Science, Ohio: Ohio 1127142922 Electronic Theses and Dissertations Center, Ohio University. 2005; http://rave.ohiolink.edu/etdc/view?acc_

بین فردی در پیشگیری از رفتارهای خطرناک داشته باشد. این نتایج با پژوهش های Avreil [۲۹]، Huang [۴۵] همخوان است. در تبیین این یافته می توان گفت خلاقیت هیجانی شامل ۳ سطح از ساده به پیچیده است. سطح اول به اجرای مؤثر احساسات فرد مربوط می شود. سطح دوم شامل اصلاح احساسات فرد بر اساس نیازهای موقعیت است. و سطح سوم شامل ایجاد شکل جدیدی از احساسات است، یعنی تغییر احساسات و قوانین شکل دهنده آن ها تنظیم احساسات، فرآیند مدیریت فردی و تغییر عواطف خود یا دیگران است. در این فرآیند، از طریق یک راهبرد معین، باعث می شود که احساسات در فعالیت فیزیولوژیکی، تجربه ذهنی، رفتار بیانی و غیره جنبه تغییر خاصی داشته باشد. بنابراین، ویژگی های اصلی خلاقیت هیجانی که شامل نوآوری، اثربخشی، اصالت و آمادگی هیجانی با مدیریت تغییرات ایجاد شده در روال عادی زندگی و حرکت از مسیرهای دشوار، می تواند باعث تقویت فرصت های برابر در جامعه و پذیرش جوانان در خانواده، دانشگاه و به مراتب کاهش بروز رفتارهای پر خطر شود. بدین معنا که با افزایش خلاقیت هیجانی، حساسیت بین فردی فرد کاهش و متعاقباً الگوی تعاملات اجتماعی منفی و گرایش به رفتارهای خطرناک نیز کاهش می یابد.

نتیجه گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که حساسیت بین فردی بارفتارهای خطرناک همبستگی دارد. همچنین خلاقیت هیجانی بالاتر توسط حساسیت بین فردی در پیشگیری

num=ohiou1127142922

4. Huang DY, Lanza HI, Murphy DA, Hser YI. Parallel development of Risk behaviors in adolescence: Potential pathways to co-occurrence. International Journal of Behavioral Development. 2012; 36(4): 247-257. <https://doi.org/10.1177/0165025412442870>
5. Malakarimi A. [Study of emotion regulation strategies on high-risk behaviors in adolescence]. International Conference on Educational Sciences, Psychology, Counseling, Education and Research, Tehran. 2019. <https://civilica.com/doc/1010793>
6. Mohammadi L, Tanha Z, Rahmani S. The relationship between cognitive emotion regulation strategies and high-risk behaviors due to perceived social support. Journal of New

- Psychological Research. 2015; 10 (39): 160-187. <https://psychologyj.tabrizu.ac.ir>
7. Carney DR, Harrigan JA. It takes one to know one: Interpersonal Sensitivity is related to accurate assessments of others' interpersonal sensitivity. *Journal Emotion*. 2003; 3(2): 194-200 <https://doi.org/10.1037/1528-3542.3.2.194>
 8. You Z, Zhang Y, Zhang L, XU Y, Chen X. How does self-esteem affect mobile phone addiction? The mediating role of social anxiety and interpersonal sensitivity. *Journal Psychiatry*. 2018;271 (12): 526- 531. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2018.12.040>
 9. Slanbekova GK, Chung MC, Karipbaev BI, Sabirova RS, Alimbayeva RT. Posttraumatic stress and interpersonal sensitivity: Alexithymia as mediator and emotional expressivity as moderator. *Psychiatric Quarterly*. 2019; 90 (1): 249-261. <https://doi.org/10.1007/s11126-018-9612-5>
 10. Boyce P, Parker G. [Development of a scale to measure interpersonal sensitivity]. *Journal of Psychiatry*. 1989; 23 (3):341-351. <https://doi.org/10.1177/000486748902300320>
 11. Harb GC, Heimberg RG, Fresco DM, Schneier FR, Liebowitz MR. [The Psychometric properties of the Interpersonal Sensitivity Measure in social anxiety disorder]. *Behavior Research and Therapy* 2002; 40(8): 961-979. [https://doi.org/10.1016/S0005-7967\(01\)00125-5](https://doi.org/10.1016/S0005-7967(01)00125-5)
 12. Smith TW, Glazer K, Ruiz JM, Gallo LC. Hostility, anger, aggressiveness, and coronary heart disease: An interpersonal perspective on personality, emotion, and health. *Journal of Personality*. 2004;72(6):1217-1270. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2004.00296.x>
 13. Ahmadi Z, Amiri S, Kalantari M, Abedi MR, Molavi H. Cognitive Emotion Regulation Strategies Profile in students with high and low interpersonal sensitivity. *Journal of on temporary Psychology*. 2019; 14(2): 1525. <https://doi.org/10.29252/bjcp.14.2.15>
 14. Anli G. Investigating the relationship between sense of classroom community and interpersonal sensitivity. *International Journal of Progressive Education*. 2019; 15(5):371-9. <https://doi.org/10.29329/ijpe>
 15. Boyce P, Parker G, Barnett B, Cooney M, Smith F. Personality as a vulnerability factor to depression. *Journal Psychiatry*. 1991; 159(1): 106-114. <https://doi.org/10.1192/bjpp.159.1.106>
 16. Byramy M, Hashemy T, Ashory M. [Effectiveness of emotional Regulation training on students social adaptation and interpersonal sensitivity]. *Social Psychology Research*. 2017;27(7):1- 14. <https://iranjournals.nlai.ir/handle/123456789/54300>
 17. Adalier A, Balkan E. The relationship between internet addiction and psychological symptoms. *International Journal of Global Education*. 2012;1(2): 42-49. <https://www.researchgate.net/publication/303131576>
 18. Averill JR, Thomas-Knowles C. Emotional creativity. In Strongman KT. editors, *International Review of Studies on Emotion*. London: Wiley Online Library. 1991. P.269- 299.
 19. Averill JR. Together again: Emotion and intelligence reconciled. In: Matthews G, Zeidner M, Richard D. Roberts. Editors. *The Science of Emotional intelligence: Knowns and Unknowns*. New York: Oxford University. 2007; p. 49-71.. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195181890.003.0002>
 20. Gutbezahl J, Averill JR. Individual differences in emotional creativity as manifested in words and pictures. *Creativity Research Journal*. 1996;(9):327-337. https://doi.org/10.1207/s15326934crj0904_4
 21. Khoshzamid S, Binesh M. The relationship between cognitive emotion regulation strategies and emotional creativity with students' mental health. *Journal of Social Work*. 2016; (10): 107-144.
 22. Kiani A, Kiani S, Mokhtari R, Shirmohammadi N. [Investigating the Relationship between stressful behaviors and emotional regulation, emotional Intelligence and emotional creativity in students]. *Urmia School of Nursing and Midwifery Monthly*. 2018;(16) 3: 177-187. <http://unmf.umsu.ac.ir/article-1-3330-fa.html>
 23. Habibi A. [Applied Lisrel Training]. Tehran: Electronic Publication of the Base; 2012. <https://parsmodir.com/db/spss.php>
 24. Ahmadi H, Moeini M. An investigation of the relationship between social skills and high risk behaviors among the youth: The case of Shiraz city. *Journal of Strategic Research in Security and Social Order*. 2015;4(9):1-24.
 25. Abbasi Showazi M T, Moeini M, Pourdian R. The relationship between the students company in cyberspace and risky behaviors in real life and cyberspace. *Journal of Social Order*. 2018; 10(3):77-104. <http://sopra.jrl.police.ir>
 26. Dogan T, Sapmaz S. Psychometric analysis of the interpersonal sensitivity measure (IPSM) among Turkish undergraduate students. *Journal of Theoretical Educational Science*. 2012; 5(2): 143-155.
 27. Mohammadian Y, Mahaki B, Fathali

- Lavasani F, Dehghani M. Atef Vahid MK. The psychometric properties of the Persian version of Interpersonal Sensitivity Measure. *Journal Medical Sciences*. 2017;22(1):187-175. <https://doi.org/10.4103/1735-1995.199093>
28. Vojoudi B, Atarud N, Poursharifi H. Comparison of interpersonal Sensitivity and assertiveness in drug addicts and normal people. *Quarterly Journal of Addiction Research, Substance Abuse*. 2014; 8(31): 109-118 <http://etiadpajohi.ir/article-1-209-fa.html>.
 29. Averill J. Individual differences in emotional creativity: Structure and correlates. *Journal of Personality*. 1999; 67(2): 331-371. <https://doi.org/10.1111/1467-6494.00058>
 30. Oriol X, Amutio A, Mendoza M, DaCosta S, Miranda R. Emotional creativity as predictor of intrinsic motivation and academic engagement in university students: The mediating role of positive emotions. *Journal in Psychology*. 2016;25(7).1-9. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.01243>
 31. Sabet M. Standardization of Averill's Emotional Creativity . *Journal of Innovation and Creativity in Humanities*. 2015; 5(2):77- 95. <https://civilica.com/doc/487767>
 32. Ghadirinezhdyan F, Beheshteh A. Factor structure of emotional Creativity Inventory of Iranian undergraduate students in Tehran Universities. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. 2010; 5(1): 1442-1446. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.07.304>
 33. Qasimi V, *Structural Equation Modeling in Social Research*. 2nd edition of Tehran: Sociological Publications Editorial Group, 2014.
 34. Qasem P, Amani J, Abbaszadeh MM, Heiman Khezri A. [Introduction to Structural Equation Modeling by PLS method and its application in behavioral sciences]. 1st edition: Urmia University. Editor: Mozaffari A, Iraj B. 2014.
 35. Lin Li, Wang X, Qing Li, Bingnan X, Peihong Ch, Wang W. The influence of interpersonal sensitivity on smartphone addiction: A Moderated Mediation Model. *Journal Personality and Social Psychology*. 2021; 22(12): 1-9 <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.670223>
 36. Velotti P, Garofalo C, Bottazzi F, Caretti V. Faces of shame: Implications for self- esteem, emotion regulation, aggression, and well-being. *The Journal of Psychology*. 2017 ;151(2):171-84. <https://doi.org/10.1080/00223980.2016.1248809>
 37. Jiang D, Hou Y, Chen X, Wang R, Chang Fu, Baojing Li, Jin L, Lee T, Liu X . Interpersonal sensitivity and loneliness among Chinese gay men: A cross-sectional survey. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2019; 16(11): 1-14. <https://doi.org/10.3390/ijerph16112039>
 38. Hopwood CJ, Good EW. Structure and correlates of interpersonal problems and sensitivities. *Journal of Personality*. 2018; 87(4): 843-855. <https://doi.org/10.1111/jopy.12437>
 39. Butler JC, Doherty MS, Potter RM. Social antecedents and consequences of interpersonal rejection sensitivity. *Personality and Individual Differences*. 2007;43(6):1376-85. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2007.04.006>
 40. Otani K, Suzuki A, Matsumoto Y, Shibuya N, Sadahiro R, Enokido M. Correlations of interpersonal sensitivity with negative working models of the self and other: evidence for link with attachment insecurity. *Annals of General Psychiatry*. 2014;13(1): 5-13. <https://doi.org/10.1186/1744-859X-13-5>
 41. Vidyanidhi K, Sudhir PM. Interpersonal sensitivity and dysfunctional cognitions in social anxiety and depression *Asian Journal of Psychiatry*. 2009; 2 (1): 25-28. <https://doi.org/10.1016/j.ajp.2008.12.001>
 42. Zare Shahabadi A, Belgorian M. Investigating the relationship between social exclusion and delinquency among female students of Yazd University. *The Faculty of Social Sciences, University of Tehran*. 2013; 4 (2): 265-286.
 43. Heshmati R, Farajpour Niri S, Kehtary L. Predictive the role of emotional repression, anger dimensions, and interpersonal problems in high-risk behaviors of Tabriz University students. *Journal of Health Promotion Management*. 2020; 1 (9):59-68.
 44. Valizadeh R, Hosseini Askarabadi S, Davodi M. [Comparison amount of interpersonal sensitivity, somatization and paranoid imaginations between athletic and non-athletic students of University. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. 2012; 46(4): 236-240. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.05.099>
 45. Huang ME, Guo DJ. Study on the regulation of emotion regulation and depression of college students. *Chinese Journal of Mental Health*. 2001; (6):438-441.